

Politicorvm Libri Decem

Contzen, Adam

Colonia, [1621]

Cap. XLVIII. Epilogus, & cohortatio ad clerum, vt perfectæ Euangelicorum
præceptorum obseruationi studeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95437](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95437)

nulla, addidit alia, prout ad diuinā Maiestatis aeternam gloriam, animarumque salutē, & populi pietatem conueniens esse prudente, maturoque zelo iudicauerunt.

CAPVT XLVIII.

Epilogus, & cohortatio ad clericum vt perfectus Evangelicorum praeceptorum obseruationi studeat.

*Calamitas
aeterna mo-
nitio.*

*Omnes mo-
nendi sunt.*

*In causa Dei
omnes quo-
dammodo
pares.*

Nunc superuacuum quidem esse exhortationem meam temporum calamitates ostendunt, quae adeo graues sunt, frequentesque, vt si quis ad earum pulsum obduruit, omnem quoque orationem exclusurus videatur; quem enim commoueant verba, immotum ad verbera? si quis vero mala illa quae patimur, merito accidere, & clades peccatorum comites esse intelligit, non opus est verbis, vt effugere conetur, fat virum habent ipsa exitia ad metum sui incutientium. Nec magnitudo & dignitas episcoporum ea est, vt monent eos a priuato indecorum censeatur. Rogandi, monendi, docendi, obiurgandi sunt omnes, qui officio defuncti, ne securi malis suis indormiant, monendi, qui officio funguntur, vt pergant. Nullius altitudo est extra lapsum, nemo extra periculum, ideo cunctis circumspectio est inculcanda. A primā fede quae a nemine iudicatur, vsque ad vltimā capellaniā, quae neminem iudicat, non est sanitatis securitas, & in omnibus quotidie se vitorum, quasi febrium tentamenta exerunt. Quin frequenter summa fastigia dignitatum summa vitia obfederunt, hinc ex celso grauior ruina, totius corporis contritu facte, & potentium potentia tormenta. Quid igitur faciam? maiores rogo vt patres, vt dominos, pares vt fratres. Quamquam omnes dum de animae periculo agitur sumus pares; dum omnes ignoramus, quid de se mali, quid de alijs boni aeterna sapientia, altitudine iudiciorum fuorum decreuerit. Imo qui censentur, minore sunt, qui censent maiore, quia plures habent causas peccandi, tot videl. quot animae eorum negligentia petire possunt. Stent igitur omnes, & officia sua, martyrumque & confessorum vitam intueantur. Pugnant illi, & ne peccarent, contra tormentorum vim, acerbitatēque steterunt; quomodo vero nos eorum filij succedat? dicemus, si nos monitiones, poenaeque, peccato non deterrent, cum eos ad peccandum necepromissa allicere, nec supplicia impellere potuerint? Venient Episcopi, Sacerdotes & Diaconi, alique ad aeternum Dei tribunal, veniemus & nos; illorum cicatrices, & vulnera nostram malitiam potentissime accusabunt. Illis Dominus dicet. Confessio vestra quanto in passionē fortior, tanto clarior, & maior in honore est. Creuit pugna, creuit pugnantium gloria. Nec retardati estis ab acie tormentorum metu, sed ipsis tormentis magis estis ad aciem prouocati; fortes & stabiles ad maximū certaminis praelium propria deuotione prodistis. Ex quibus quosdam iam comperi coronatos, quosdam vero ad coronam victoriae proximis, vniuersos autem, quos agmine glorioso carcer includit, pari ac simili calore virtutis ad gerendum certamen animatos, sicut esse oportet in diuinis castris milites Christi; vt incorruptam fidei firmitatem non blanditia decipiant, non minae terreant, non cruciatus ac tormenta deuincant, quia maior est qui in nobis est, quā qui est in hoc mundo. Nec plus ad deiciendum potest terrena poena, quam ad erigendum tutela diuina. Probata res est certamine fratrum glorioso, qui ad tormenta vincti ceteris duces facti, exemplum virtutis ac fidei praeberunt, congressi in acie, donec acies succumberet victa. Quibus ergo vos laudibus praeferat fortissimi fratres? robur pectoris vestri, & perseverantiā fidei quo praecōio vocis exornem? Tolerasti vsque, ad consumationem gloriae, durissimam questionem, nec cessisti suppliciis, sed vobis potius supplicia cesserunt. Finem dolorum quem tormenta non dabant, coronam dederunt. Laniena grauior ad hoc diu perseverauit, non vt stantem fidem deuiceret, sed vt homines

Dei ad Dominū velocius mitteret. Vidit admirans praesentium multitudo caeleste certamen, certamen Dei, spiritale certamen praelium Christi: stetit seruos eius voce libera, mente incorrupta, virtute diuina, telis quidem secularibus nudos, sed armis fidei credentes armatos, steterunt torti torquentibus fortiores & pulsantes ac laniantes ungulas, pulsata ac laniata membra vicerunt. Inexpugnabilem fidem superare non potuit seuiens diabolus, plaga repetita, quamuis rupta compage viscerum, torquerentur in seruis Dei iam non membra sed vulnera. Fluebat sanguis qui incendium persecutionis exstingueret, qui flammam & ignes gehennae glorioso cruore sopiret.

Quae nobis exculatio reliqua fuerit, si victos nos, & cupiditatibus fractos, vitij contaminatos dies illa conspiciat, quae retributione omnium actionum spectabit? Mirabuntur nos tam degeneres nostri maiores, quia sine violentia & hoste prostratos fuisse intelligent. Leges a se latas, leges diuinas, leges Ecclesiae suo sanguine sancitas, nobis graues fuisse obtulerunt. Grauem sacerdotibus esse castitatem, sobrietatemque, pro monstro habebunt, tot millia virginum, quae exquisitissima tormenta pertulerunt, ne pudicitiam violarent.

Caput est salutis in Ecclesia ad veteres canones omnia referre, veteres imitari. Monet suos episcopos haec de re S. Carolus Borromeus oratione ad primam Synodum Mediolanensem. Morum autem disciplinam facile restituerimus, si qua ratione, quibusue factis primum constituta, diuina, conseruata est, eandem nos in restituenda adhibebimus, illorum vestigia persequentes, qui hanc bonorum amplitudinem nobis, Deo auctore, sua virtute pepererunt. Proponamus nobis quāso, Patres, illorum vitam sanctitatem, & in admiratione sui officij sapientiam. Erant integri, casti, simplices, modesti, humiles, bene morati, in oratione & lectione assidui, si desipientes, in aliena salutis cura & cognitione defici. Consilio & opera benigni, hospitalis, in domestico cultu & victu parati, in alios benefici & liberales, erant vigilantes super gregibus suis, vineam Domini summa diligentia, & labore colentes & custodientes. Pascebant assidue oves sibi commissas, triplici salutis cibo, verbo, exemplo & sacramentis, moris quoque, vt imitatores summi Pastoris Christi, qui pro vniuerso grege suo sanguinem, & vitam profudit, ipsi pro suarum ouium incolumitate quemuis excipere labore, subire omnes casus, omnem vim atque iniuriam perferre, denique, vt bonus ille pastor Evangelicus animam suam pro ouibus ponere non dubitabat, nullum inde huius vitae fructum expectantes, vt maximos caelestis retributionis fructus consequerentur. Haec, vt debemus, Patres, ante oculos habebimus, facile intelligemus, quid in restitutione Ecclesiastica disciplina nobis sit hoc tempore agendum. In quo illud etiam animaduertendum erit, vt quemadmodum in conformanda, & constituenda Ecclesiastica ratione Christus Dominus ab ipsis Apostolis quos Christianae vitae magistros esse voluerat, initium fecit, sic nos a nobis ipsis pastoribus, quos viuendi exempla & praecepta alijs tradere oportet, in conformanda restituendaque, morum disciplina exordiamur. Haec officia, si quo debemus studio, praestiterimus, parui proci negotij erit, sed are controuersias, id quod nobis Tridentina Synodus sciendum proposuit. Nā sublata cupiditate, quae est omnium radix, & semen dissensionum, facile praesentis temporis discordias componemus: nullumque in posterum disidendi locum cuiquam in prouincia nostra relinquemus. Quare ad piam hanc, necessariamque munus nostrae curae ac diligentiae, Patres, toto pectore incumbamus: hoc acceptabili tempore, hac die salutis, quā fecit Dominus, emitemur, vt quantum consilio, opera, actionibusque, Spiritu S. duce, & moderatore possumus, tantum ad constituendam communis prouinciae incolumitatem afferamus.

Hoc exigit a sacerdotibus vniuersis orbis, qui non modo animas illis committit, sed honoratos in super opulētoque esse voluit. Hoc Deus Ecclesiae plantator, & animarū redeptor, ne vestra incuria pereat, pro quibus Christus mortuus est. Hoc haeretici, qui clerici vitij offensa a religione & veritate diuortium fecerunt, atque etiam nūc eandem perfidiam causam praetextant.

FINIS LIBRI SEPTIMI.

POLI-